

– plišanim medvjedićem. Uzbudene smo, pitamo se kakvu ćemo reakciju izazvati svojim nenajavljenim dolaskom. Izlazeći iz automobila ugledasmo slavljenicu kako viri kroz odmaknute zavjese na prozoru. Uzbudena, dočekuje nas na vrhu stepenica. Čestitamo joj rođendan, uručujemo tortu i poklon. Zbunjena je. Ne zna što bi s tortom?! Što bi s poklonom? Medvjedić je omotan u šareni papir s mašnom i leptirićem. Teško dišući trga papir, uzima medvjedića u krilo poput majke koja uzima dijete i njiše ga. Vidno uzbuđena obraća se majci: »Vidi mam...!

San dobila medeka!«. Gleda ga, smiješi mu se, posjeda ga na stol. »Mama, ma vidi, vidi kako te gleda!«. Majka plače, potresena je, govori joj da nas počasti tortom. Pjevamo joj »Sretan rođendan«. Jedemo tortu. »Nigdar du sada ni imela torta za rođendan, ta in je prva« – izjavila je majka. Kći uzima ponovo medvjedića, gri ga, igra se njime, sretna je. Majka se stidi, opravdava kćerku: »Ma niste vi nje kapili zadnji bot. Van je rekla da se boji medeka da ne pride blizi hiše, a ne da bi medeka za rođendan«. Razvezao se razgovor o medvedu kojeg su, navodno, vidjeli u blizini sela.

Ustajemo, spremamo se za odlazak. Majka nam je, još pod dojmom našeg iznenadnog dolaska, govorila: »Ma kaj ću jas van dat, niman jaj, mi kokoše ne nose ki je zima, ćete orehe ću van dat...«. »Ne, ne hvala, ne treba ništa« – odgovorismo. Ni slutiti nije mogla kako smo ispunjavajući rođendansku želju njenoj kćeri o kojoj brine ona, tako stara, bolesna i gotovo nepokretna, dobile zapravo mnogo više nego smo i zamisliti mogle.

Silvana Pavletić

Crveni križ i pomoć u kući za starije osobe

Socijalno-zdravstvena zaštita, odnosno zaštita i unaprjeđenje kvalitete života starijih osoba jedan je od pet prioriteta javnozdravstvenih problema u Istarskoj županiji.

Društva Crvenog križa s područja Istarske županije svojim aktivnostima trebaju razvijati i unaprjeđivati dobrovoljnu socijalnu skrb i uzajamno pomaganje građana, razvijajući pri tome svijest o potrebi međusobnog pomaganja i o izuzetnom značenju opće solidarnosti za rješavanje i zadovoljavanje osobnih i zajedničkih potreba, te poticati njegu i pomoć u kući i susjedsku pomoć. Gradska društva Crvenog križa s područja Istarske županije provode određene aktivnosti za pomoć potrebitima, ali su ravnatelj i djelatnici radom na terenu i kontaktom s korisnicima kao glavni problem prepoznali nerazvijenost izvaninstitucionalne skrbi.

Ravnatelji društava Crvenog križa s područja Istarske županije posvetili su se na organiziranim radionicama problematici posljedica nedostatne izvaninstitucionalne skrbi, smatrajući da u okviru svojih djelatnosti i ovlasti mogu pridonijeti smanjenju tog problema, odnosno utjecati na čimbenike koji to uvjetuju. Analizom problema kvalitete života starijih osoba koje nisu vezane uz instituciju utvrđeni su čimbenici koji uvjetuju nedostatak te kvalitete:

- (ne)dostupnost usluga, psihička izoliranost i/ili fizička dislociranost,
- velik broj staračkih i samačkih domaćinstava,
- zdravstveni problemi treće životne dobi i smanjena funkcionalnost,
- teško prihvaćanje institucionalnih oblika pomoći i pasivnost,
- loš socijalni status.

Na osnovi njih je definiran problem – **u Istri postoji velik broj staračkih i samačkih domaćinstava uz koja se najčešće vežu zdravstveni problemi treće životne dobi i smanjena funkcionalnost te loš socijalni status, što pridonosi psihofizičkoj izoliranosti starijih osoba. Mnoga od tih domaćinstava su**

dislocirana u odnosu na potencijalne usluge, ali bez obzira na olakšanje koje bi im donio smještaj u ustanovu, kad bi za to bilo uvjeta, većina pripadnika navedene skupine ne želi trajno napustiti vlastiti dom.

Na neke utvrđene čimbenike može se utjecati razvojem programa Pomoći u kući za starije osobe, koji mogu provoditi društva Crvenog križa s područja Istarske županije, do čega se došlo procjenom resursa kojom je utvrđeno da »snage–prednosti« koje posjeduju društva su: poznavanje terena, cjelovita mreža društava, prethodno iskustvo, suradnja s ostalim ustanovama i udrugama koje se bave skrbi o starijim osobama, zakonom predviđeno financiranje (Zakon o Hrvatskom Crvenom križu NN 92/2001), te cijena usluge u odnosu na druge servise, jer većinu poslova obavljaju volonteri.

Procijenjeno je da se usluge mogu približiti korisniku tako da mu budu dostupne u njegovu domu. Ciljanim posjetima moguće je smanjiti izoliranost i olakšati obavljanje težih kućanskih poslova. Crveni križ po svojim ovlastima nije u mogućnosti pružati direktno zdravstvene usluge, ali može korisniku olakšati pristup liječniku ili opskrbi lijekovima. Loš socijalni status može se u manjoj mjeri poboljšati distribucijom prehrambenih i higijenskih artikala te odjeće i obuće.

Na radionicama na kojima su prisustvovali ravnatelji gradskih društava Crvenog križa s područja Istarske županije definirani su kriteriji ciljne skupine, a zatim je izrađena anketa za ispitivanje potreba potencijalnih

korisnika. Temeljem dobivenih podataka utvrđen je broj korisnika i potrebne vrste usluga na određenom području.

Anketu s ciljanom skupinom na svom su području provela Gradska društva Crvenog križa Pazin i Poreč, a u tijeku je provedba ankete u ostalim gradskim društvima. Među traženim uslugama, od niza ponuđenih, prednjače pomoć u obliku humanitarnih paketa ili toplog obroka, razgovor, druženje i pratnja do liječnika.

Program Pomoći u kući za starije osobe trebao bi do kraja 2007. godine obuhvatiti oko 200 korisnika na području Istarske županije, a riječ je o najugroženijoj skupini starijih osoba sa zdravstveno-socijalnim problemima.

Gradsko društvo Crvenog križa Poreč već deset godina provodi ovaj program i steklo je značajno iskustvo, a kvaliteta pruženih usluga prepoznata je na terenu. Sve su to važni argumenti za postojanje ovakvog programa unutar djelatnosti Crvenog križa. Vrijednost ovakvog programa i nesebičnog angažmana volonterki, koje nerijetko zamjenjuju obitelj starijoj i nemoćnoj osobi, prepoznala je i lokalna zajednica. Općine Kaštelir-Labinci i Vižinada nagradile su ih 2003. i 2004. godine priznanjima za doprinos kvaliteti života zajednice u kojoj žive i djeluju.

